

Η επόμενη μέρα στην Τουρκία μετά την κυριαρχία Ερντογάν - Τα «αγκάθια» και οι προκλήσεις

Ο πρόεδρος Ταγίπ Ερντογάν κατάφερε να παρατείνει τις δύο δεκαετίες της εξουσίας του κερδίζοντας τον β' γύρο των εκλογών της Κυριακής. Οι πολίτες μέσω της ψήφου τους, του έδωσαν την εντολή να συνεχίσει τις πολιτικές που έχει εφαρμόσει μέχρι σήμερα στην Τουρκία, οι οποίες έχουν ενισχύσει τη θέση της ως περιφερειακής στρατιωτικής δύναμης. Από την άλλη πλευρά, ο αντίπαλός του, Κεμάλ Κιλιτσνάρογλου, έκανε λόγο για «τις πιο άδικες εκλογές των τελευταίων ετών», αλλά δεν αμφισβήτησε το αποτέλεσμα. Σύμφωνα με τα επίσημα αποτελέσματα ο ηγέτης της αξιωματικής αντιπολίτευσης κέρδισε το 47,9% των ψήφων έναντι του 52,1% του Ερντογάν, γεγονός που υποδεικνύει ένα βαθιά διχασμένο έθνος.

Ο μακροβιότερος ηγέτης

Οι εκλογές είχαν θεωρηθεί ως μία από τις πιο σημαντικές μέχρι στιγμής για την Τουρκία, με την αντιπολίτευση να πιστεύει ότι είχε μεγάλες πιθανότητες να ανατρέψει τον Ερντογάν και να ανατρέψει τις πολιτικές του, αφού η δημοτικότητα του επλήγη από τους σεισμούς του Φεβρουαρίου.

Η νίκη του Ερντογάν επεκτείνει τη θητεία του ως ο μακροβιότερος ηγέτης από τότε που ο Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ δημιούργησε τη σύγχρονη Τουρκία από τα ερείπια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας πριν από έναν αιώνα – μια πολιτικά ισχυρή επέτειος που θα εορταστεί τον Οκτώβριο με τον Ερντογάν επικεφαλής.

Ως προς την στρατηγική του, ο Ερντογάν, επικεφαλής του κόμματος ΑΚΡ, απευθύνθηκε στους ψηφοφόρους με εθνικιστική και συντηρητική ρητορική κατά τη διάρκεια μιας διχαστικής εκστρατείας που απέσπασε την προσοχή από τα βαθιά οικονομικά προβλήματα, τα οποία προσπαθούσε να θίξει ο Κεμάλ Κιλιτσνάρογλου.

Από την άλλη, ο Κιλιτσνάρογλου είχε υποσχεθεί την αναδιοργάνωση της διακυβέρνησης, την αποκατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την επαναφορά της ανεξαρτησία των δικαστηρίων και της κεντρικής τράπεζας μετά τον παραγκωνισμό τους την τελευταία δεκαετία.

Τα κατά Ερντογάν επείγοντα ζητήματα

Κατά την διάρκεια της επινίκιας ομιλίας του, ο Τούρκος πρόεδρος ανέφερε πως ο πληθωρισμός είναι το πιο επείγον ζήτημα για τη χώρα και υποσχέθηκε πως θα μειωθεί, όπως μειώθηκαν τα επιτόκια – τα οποία, κατόπιν δικής του απαίτησης, υποχώρησαν στο 8,5% από το 19% όπου βρίσκονταν πριν δύο χρόνια.

«Σχεδιάζουμε μια οικονομία επικεντρωμένη στις επενδύσεις και στην απασχόληση, με μια ομάδα διαχείρισης διεθνούς φήμης», διαβεβαίωσε ο κ. Ερντογάν, απευθυνόμενος στους οπαδούς του στην Άγκυρα.

Οι προκλήσεις στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής

Μέχρι τώρα, η Δύση τηρούσε στάση ανα-

Η νίκη του Ερντογάν επεκτείνει τη θητεία του ως ο μακροβιότερος ηγέτης από τότε που ο Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ δημιούργησε τη σύγχρονη Τουρκία από τα ερείπια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας πριν από έναν αιώνα – μια πολιτικά ισχυρή επέτειος που θα εορταστεί τον Οκτώβριο με τον Ερντογάν επικεφαλής.

μονής μέχρι να εκλεγεί ο νέος Τούρκος πρόεδρος. Ο λόγος ήταν ότι κανείς δεν μπορούσε να προβλέψει τι θα κάνει ο Ερντογάν, σε περίπτωση που επανεκλεγεί. Με το αποτέλεσμα πλέον να είναι βέβαιο, ο νέος Τούρκος Υπουργός Εξωτερικών αναμένεται να αντιμετωπίσει τις πρώτες πιέσεις, κατά την διάρκεια της υπουργικής συνόδου του ΝΑΤΟ.

Το πρώτο που έχει να κάνει η Τουρκική Εθνοσυνέλευση, μόλις συνέλθει σε σώμα, είναι η έγκριση της ένταξης της Σουηδίας. Η πρώτη πρόκληση είναι ότι ο Τούρκος πρόεδρος θα πρέπει να εισάγει το θέμα στην Εθνοσυνέλευση και μάλιστα πολύ σύντομα. Βέβαια, είναι αρκετά δύσκολο να πει πως η πρώτη του νομοθετική πράξη θα είναι η έγκριση της ένταξη της Σουηδίας, που η ίδια του η κυβέρνηση έχει εμποδίσει. Άλλωστε ο Τούρκος πρόεδρος δήλωσε ότι οι δεσμεύσεις που είχε αναλάβει η Σουηδία στην περσινή Σύνοδο Κορυφής το ΝΑΤΟ στη Μαδρίτη δεν έχουν τηρηθεί. Από την άλλη, η Σουηδία ολοκληρώνει τις επόμενες ημέρες την αναθεώρηση του αντιπρομοκρατικού νόμου, οπότε ίσως αποτελέσει ένα ισχυρό χαρτί στα χέρια των Αμερικανών να ασκήσουν πίεση στην Άγκυρα, αλλά και να καμφθούν οι αντιδράσεις του Ταγίπ Ερντογάν.

Τέλος, πρόκληση για τον νέο πρόεδρο αποτελεί η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης με τον Μπάιντεν και η αναζήτηση ισορροπιών μεταξύ τους. Ο λόγος είναι ότι ο Τούρκος πρόεδρος θεωρεί πως οι καλές σχέσεις με τον Πούτιν και η χρηματοδότηση από τις χώρες του Κόλπου, του προσφέρουν την δυνατότητα να μπορέσει να εκβιάσει για μια ακόμη φορά τη Δύση.

Συνεχίζεται η καθοδική πορεία της λίρας

Άλλη πρόκληση είναι η διόρθωση της καθοδικής πορείας που έχει λάβει η λίρα. Το νόμισμα συνεχίζει να δείχνει όλο και πιο δυσλειτουργικό με τους επενδυτές να ανησυχούν για το τι μπορεί να συμβεί αν ο Ταγίπ Ερντογάν εξασφαλίσει άλλη μια δεκαετία στην εξουσία. Άλλωστε, οι ανορθόδοξες, αναπτυξιακές πολιτικές του 69χρονου προέδρου, έχουν οδηγήσει τη λίρα σε πτώση 80% τα τελευταία πέντε χρόνια. Ακόμη, μετά την οδυνηρή κρίση του 2021,

οι αρχές έχουν αναλάβει όλο και πιο ενεργό ρόλο στις αγορές συναλλάγματος, σε σημείο που ορισμένοι οικονομολόγοι να συζητούν πλέον ανοικτά αν η λίρα μπορεί να θεωρηθεί ακόμη ως ελεύθερα κυμαινόμενη. Ο λόγος είναι ότι οι καθημερινές κινήσεις του τουρκικού νομίσματος έχουν γίνει αφύσικα μικρές και ως επί το πλείστον κινούνται προς μία κατεύθυνση – προς τα κάτω.

Άλλοι επενδυτές είναι ακόμα πιο φοβισμένοι από την πορεία της τουρκικής οικονομίας, οδηγώντας τα CDS σε αύξηση άνω των 700 μονάδων βάσης αυτή την εβδομάδα, από τις 500 περίπου μονάδες πριν τη διεξαγωγή του α' γύρου των εκλογών. Ακόμη, υπάρχουν ανησυχίες για την επιβολή capital controls.

Τέλος, σύμφωνα με την αναλυτή του Bloomberg Economics, Σελβά Μπαχάρ Μπαζίκι, «όποιος και να είναι ο νικητής στο β' γύρο των εκλογών, θα έχει την ευκαιρία να προχωρήσει σε οικονομική μεταρρύθμιση και αναστροφή της ανορθόδοξης πολιτικής της κεντρικής τράπεζας και της πολλές φορές μυστικής παρέμβασης των αρχών προς στήριξη της ισοτιμίας της τουρκικής λίρας».

Τα δώρα που εξασφάλισαν την επανεκλογή του

Σύμφωνα με τους Financial Times, κατά την διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, ο Ερντογάν ανακοίνωσε πολλές προεκλογικές παροχές, όπως δωρεάν φυσικό αέριο, ηλεκτρικό ρεύμα με έκπτωση και 10 GB δωρεάν internet για τους φοιτητές. Ακόμη, οι αυξήσεις στον κατώτατο μισθό και στους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων, κατά την προεκλογική εκστρατεία, έπαιξαν ρόλο υπέρ του προέδρου.

Οι παροχές αυτές σχεδιάστηκαν για να αντισταθμίσουν μια ζοφερή οικονομική εικόνα για τη χώρα των 85 εκατ. κατοίκων. Η άνοδος των τιμών και η λίρα που έπεσε σε νέο χαμηλό επίπεδο την Παρασκευή, διαβρώνουν την αγοραστική δύναμη των απλών ψηφοφόρων, επισημαίνει το έγκριτο οικονομικό μέσο. Τα ισχυρά δίκτυα που έχει δημιουργήσει ο ίδιος και το κόμμα του επεκτείνονται και στις επιχειρήσεις. Ο διευθυντής ενός τουρκικού βιομηχανικού ομίλου που εδρεύει σε ένα προπύργιο του ΑΚΡ δήλωσε ότι δεν θα αναλάμβανε εργασίες από εταιρείες που συνδέονται με την κυβέρνηση του Ερντογάν λόγω των όρων που συνδέονται με τη σύμβαση.

«Δεν σκέφτονται μόνο τη δουλειά, σκέφτονται κάτι διαφορετικό», δήλωσε το στέλεχος, το οποίο ζήτησε να μην κατονομαστεί. Περιέγραψε ένα κυκλικό σύστημα όπου οι άνθρωποι πληρώνουν για το προνόμιο να εργάζονται με μια εταιρεία που πρόσκειται στο κράτος και αναμένεται να δώσουν μίζες σε αντάλλαγμα. Ο Αρντά Καν Κουμπαρασίμπασι, καθηγητής πολιτικής στο Πανεπιστήμιο Bahçesehir, ο οποίος έχει μελετήσει την άνοδο του ΑΚΡ, πρόσθεσε ότι «η κυβέρνηση παρέχει προσφορές και ευκαιρίες μόνο για ομάδες που βρίσκονται κοντά της».